

DZĪVĀS ĒTIKAS MOZAĪKA

Materiālu apkopojusi Anete Eihmane

14.daļa: Garīgā izsmalcinātība.

5.nodaļa: N.K. – 20.gs. Leonardo.

Reriha Pakta krievu komiteja Harbinā

313.

Līdz ar šo nododu jums 86 iestāžu un R. Muzeja biedrību sarakstu, kas pievienojušās mūsu darbībai. Kaut arī mūsu Biedrībām ir dažādi kulturāli apgaismojoši mērķi, bet, protams, Pakta ideja tām visām ir vienlīdz nozīmīga, un tādēļ katra no šīm iestādēm savā sfērā ienes iespējamo darbu arī šajā virzienā. Kā jau sacīju, Harbinas Komitejai jāsadarbojas ar Ņujorkas Komiteju, bet attiecīgas orientācijas var ņemt vērā arī visas citas biedrības. Dažādās zemēs joprojām uzkrājas ievērojama literatūra, kas veicina mūsu Paktu. Ņujorkas “Taimsā” un Dienvidamerikas presē bijis ne mazums piezīmju par Pakta virzību. Tāpat ļoti sirsnīgi atsaucas Indijas prese. “Asamas apskatā” pulkvedis Maans lieliski izskaidro Pakta nozīmi “Madrasas Educational Review” misters Meru arī piekarsas šim jautājumam. Taudama kunga izdotās brošūras Allahabadā, un Tampē k-ga – Trivandrū, ļoti dedzīgi pasvīturo Pakta neatliekamību. Bez tam vietējās Bengaļu, Urdu, Telugu, Tamiļu, Singalēziešu, Pandžābi, Hindu un Sindu valodās tāpat parādījušies vairākkārtīgi un ļoti skanīgi aicinājumi par Paktu. Sieviešu organizāciju žurnālos “Stri-Dharma Madrasē” un “Mira” Haidarabadā mūsu jautājums tika sirsnīgi apgaismots. Tāpat Bāzeles Misijas žurnālā un Dienvid Indijas žurnālā “Skolar” šim jautājumam bija ierādīta goda vieta. Tāpat japāņu žurnāls “Muzeju vēstis” astotajā numurā atreferē manu sarunu par Paktu.

No Eiropējiskās darbības interesanti atzīmēt G. Lemarī nolasīto lekciju virkni Ziemeļu Francijas un Flandrijas pilsētās par pakta nozīmi. Žurnāks “La Pē” divos numuros ievietoja saīsinātu šo lekciju saturu. Eiropēiskā centra ģenerālsekretārs Dr. Šklāvers 17. novembrī ziņo: “Beļģijas Valsts Vēstis” publicēts Rēriha Faundeišon no (Pro Pace Arte Siensin et Labore Muzejs). Priekšsēdētājs ir Kamills Tjulpinks, Priekšsēdētāja Biedrs - T. Frejess de Vebeks (Advokātu Kārtas Priekšsēdētājs Brigē), Valdes loceklis – Barons fon Zilēns, van Vivelts (Valsts Arhiva Glabātājs) un van de Valls de Gelke kungs, bez tam iestādes sastāvā ietilpst tiesnesis Verstratens un gubernatora kancelejas vadītājs M. Kopiers; tādā veidā no šī brīža iestāde ieguvusi legālu eksistenci. Tanī pašā laikā Lietuvas Valdība paziņoja mums, ka tā ir gatava Jūsu vārdā nosauktajām iestādēm sniegt vairākus dāvinājumus. Sadarbības Komitejā (Beļģijā), par kuru es ziņoju savā vēstulē Nr.17, ietilpst visu Beļģijas provinču gubernatori un Beļģijas Kardināls. Tagad, protams, nepieciešams iestādi nodrošināt ar telpām; pēc Tjulpinka ziņojuma lēmums tiks pieņemts tuvākajā laikā municipālajā padomē.

Neaizmirsīsim, ka 24.oktobrī avīze “Zarja” apsveica mūsu Paktu ar sirsnīgu redakcijas rakstu “Gaišais pasākums”. Tāpat arī “Krievu Vārds” vienmēr atsaucīgi atzīmē Pakta virzību. Šīs sabiedrības izpausmes jāatzīmē mūsu anāļos. Tādā veidā mēs zinām, kādi orgāni atbalsta reliģijas, mākslas un zinātnes dārgumu aizsardzību.

Vietējās pārrunās par Paktu, man nācās dzirdēt dažus savā pesimismā sarūgtinošus spriedumus. Daži cilvēki maz padomājuši par kultūras vērtību aizsardzības būtību un turpina čukstēt, ka Sarkanais Krusts netiek respektēts, un ka arī Paktu nerespektēs.

DZĪVĀS ĒTIKAS MOZAĪKA

Materiālu apkopojusi Anete Eihmane

14.daļa: Garīgā izsmalcinātība.

5.nodaļa: N.K. – 20.gs. Leonardo.

Šajos čukstos izpaužas ne tik vien kā pesimisms, bet arī zināma pretdarbība radošajam. Tiesa, ir zināmi gadījumi, kad kara laikā lādiņi trāpījuši Sarkanā Krusta iestādījumus, bet tādēļ neviens neiedrošinātos sacīt, ka Sarkanais Krusts ir nevajadzīgs vai bezjēdzīgs. Gluži tāpat arī Pakta lietā mēs nebūt neceram, ka vandāļi un hierostrati pārstās eksistēt no pirmās Pakta Karoga pacelšanas. Un tomēr būtu smieklīgi un aizvainojoši runāt, ka kultūras vērtību sevišķa aizsardzība ir nevajadzīga.

Pat maz iedziļinājies intelekts sapratīs, ka bez garīgām, kultūras vērtībām cilvēcei draud iegrimšana mežonībā. Tādēļ katra morāle, neatlaidīga vienota iedarbība ir sevišķi neatliekama mūsu smagajā laikā, kad tumšie spēki veic tik daudz postījumu savā ceļā. Tādēļ arī ir tik skumji dzirdēt tumsonības pesimistiskās aplamības, kura negrib padomāt par to, no kā cilvēks ir dzīvs. Tādēļ, tad arī mums tik ļoti jācenšas aizsargāt kultūras vērtības, lai ne tikai ļaunie postītāji, bet arī bezgribas pesimisti apzinātos, cik nepieļaujama ir katra kultūras vērtību izpostīšana gaišās nākotnes celtniecībā.

Tikko kā saņemta ziņa par to, ka Parīzē miris vēl viens Pakta draugs – Donas atamāns ģenerālleitnants A.P. Bogajevskis. Man priekšā guļ viņa vēstule ar sveicienu Paktam: “Visulielā Donas karaspēka un citu karaspēku vārdā apsveicu Jūs un Komitejas locekļus un no sirds novēlu visiem jums pilnīgi sekmīgi paveikt pašreizējā laikmeta tik nepieciešamo darbu.” Pēc tam mūsu aizgājušais draugs novēl paātrinātu darbību “pirms vēl nav paspēts izpostīt visus mūsu lieliskās pagātnes pieminekļus.”

Godināsim šī lielā karavīra un cilvēka piemiņu un vēlreiz atcerēsimies, cik ļoti pieredzējuši cilvēki atzina mūsu Pakta neatliekamību.

Neaizmirsīsim, ka karavadoņu vidū mums bija daudzi patiesi Pakta piekritēji. Maršals Žofrs, Maršals Liotē, Ģenerālis Buro un daudzi citi daudz pieredzējuši vadītāji saprata kultūras dārgumu aizsardzības neatliekamo nozīmi. Visi šie vadītāji, kuri pazina īstenību, mudināja mūs uz ātrāku uzdevumu izpildi. Un tā katrā Pakta draugu sanāsmē atcerēsimies, cik ļoti jāsargā vienotība, lai apzinīgi aizsargātu kultūras dārgumus.

(4.novembrī 1934.gadā, Harbinā)